

Vanhan runon taitajia

MARINA TAKALO

Pohjois-Vienan yksinäinen laulaja Marina T a k a l o, o.s. Nikitin, syntyi Oulangan pitäjän Pääjärven rannalla Taavon kylässä 3.8.1890. Runonkerääjät löysivät hänet vasta vuonna 1959 kesäkuussa, liki 70-vuotiaana elelemästä Kuusamon Heikkilänkylästä. Ensimmäisenä häntä kävi puhuttamassa Pertti Virtaranta.

Mutkikas oli Marinan tie Kuusamoon ollut, mutta toisaalta tuttu useimmille vanhoille vienankarjalaisille; maanpakolaisuus ja uusien olinsijojen etsiminen, juurettomuus ja kotikävä.

□ □

Kansanrunouden tutkijoille Marina oli tärkeä löytö. Hän oli perinteentaitajana harvinaisen monipuolinen ja hyvä kertoja, sanoo Juha Pentikäinen, joka Virtarannan ohella haastatteli Marinaa eniten, kirjoitti hänestä peräti kirjankin (Marina Takalon uskon, 1971). Tallennetussa runsaassa aineistossa (äänitteitäkin yli 60 tuntia) on mm. melkoinen harvinaisuuskin, Ryöstettyjen neitojen laulu; ennen Takaloa siitä on saatu ainoastaan yksi täydellinen toisinto, nimittäin Martti Haavion muistiinpano Ogoi Määräselältä Suojärveltä.

□ □

Marina Takalon isä Iivana Nikitin oli laukkukauppias ja eli 95-vuotiaaksi (1834—1929). Häneltä Marina oli oppinut koko joukon satuja ja legendoja, samoin vanhoja runoja sekä metsästys- ja kalastusloitsuja. Täti Olonja oli perinteensiirtäjänä vielä tärkeämpi. Kolmantena oppimestarina oli äiti Stepanie. Kaiken kaikkiaan noin 90 prosenttia Marinan runoista ja loitsuista oli perhepiirissä opittua.

Vuonna 1911 Marina meni naimisiin ja muutti Oulankaan, missä perhe sitten asui toistakymmentä vuotta, aina Karjalan kohtalonvuosiin saakka. Vuonna 1922 edessä oli siirtyminen Suomeen.

Täällä Marina asui monella eri paikkakunnalla, etupäässä Pohjois-Suomessa, kauimmin kuitenkin Kuusamossa ja Kemissä. Puoliso, Olli Takalo, kuoli vuonna 1961, Marina yhdeksän vuotta myöhemmin tyttärensä luona Kemissä.

□ □

Marina Takalon vahva runoperinne osoitti, että 'pohjoisen raja-alueen', toisin sanoen Uhtuasta pohjoiseen olevien pitäjien Kiestingin ja Oulangan leimaaminen vallan runoköyhiksi ei tarkalleen pitänyt paikkaansa. Toisaalta on huomattava, että jos runonlaulajan kriteerinä pidetään huomattavaa vanhan runon varastoa (Karjalan laulajat; Pentikäinen s. 20), niin Marina on alueensa ainoa tunnettu, mitat täyttävät laulaja. Muiden saattoi olla — todennäköisesti olikin, mutta vähät kerääjät eivät heitä sattuneet tapaamaan.

□ □

Vuonna 1965 Kalevalaseura palkitsi Marina Takalon tunnustuspalkinnollaan. Tämän merkkitapauksen kunniaksi Karjalan Sivistysseuran Kemin alaosasto järjesti päivällistilaisuuden Marinan kunniaksi.

Vielä voidaan kysyä, miksi Marinan taidot ja tiedot pysyivät piilossa niinkin kauan? Syitä lienee useita, yksi niistä tavallista erikoisempi: mies oli kieltänyt Marinaa laulamasta muuta kuin kehtolauluja.

Monipuolinen Ravintola Karelia

Ravintola Karelia Käpylän Karjalatalossa tarjoaa todella monipuolisesti jokaiselle jotakin.

Herkullisesta Karjalaisesta keittiöstämme löydät taidolla ja sydämellä valmistettuja perinneruokia tsupukoista aina karjalanpaistiin.

Käytettävissä on kaikkiaan neljätoista erilaista ja erikokoista kokoushuonetta ja salia aina 4-400 hengelle.

Kaikki tanssista ja hyvästä musiikista nauttivat ovat tervetulleita tanssi-iltoinamme keskiviikkona, perjantaina sekä lauantaina pyörähtelemään parketille tai muuten vain kuuntelemaan elävää musiikkia, jota esittävät toinen toistaan kuuluisimmat yhtyeet ja solistit.

Perinteisen pitopöydän löydät Kareliasta sunnuntaina, jolloin kaikki alle 12-vuotiaat lapset saavat ruokailua ilmaiseksi vanhempiensa seurassa.

**Tervetuloa viihtymään – iloisesti yhdessä –
hyvässä seurassa.**

LAHJAKSI SUOMALAISELLE

Heimolehti Karjala —
suomalainen lahja
suomalaiselle.

Lisätietoja os.
Heimolehti KARJALA
Oksasenkatu 8
53100 Lappenranta 10
Puh. 953-11700/tilaukset